

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Narečnina:

celoletno	Din 25—
polletno	Din 12-50
četrtletno	Din 7—
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

malí oglasi do 9 petít vrst	à Din 1-50
večji inserati od 10 petít vrst naprej	à Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petít vrsta	à Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Kako se pri nas vlada.

Iz govora tov. poslanca Pucelja.

Na 68. redni seji narodne skupščine je imel tov. Pucelj dolg, zanimiv in učinkovit govor o našem ministristvu socialne politike. Njegova ostrá, toda vseskozi stvarna kritika je naredila globok utis in izzvala v vladni večini hud nemir.

Ker je govor tov. Pucelja poleg tega tudi načelne važnosti, objavljamo vsaj njegove najvažnejše dele, ker vsled pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti govora v celoti.

Najpreje je tov. Pucelj ostro obsodil novega ministra za soc. politiko, g. Uzunovića, ker ni prisoten na seji, ko se obravnava proračun njegovega ministristva. Dolžnost vsakega ministra je, da posluša glas poslancev, zakaj njihov glas je izraz ljudske volje.

Ministristvo za socialno politiko in kmečko ljudstvo.

Če bi ostali vsi ljudje pri svojem prvotnem poklicu, če ne bi izvajal kapitalizem ljudi iz dežele v mesto, obe-tajot jim zlata nebesa, v resnici pa jih neusmiljeno izkoriščajo in prepuščajo lakoti in bedi, potem tudi ministristvo za socialno politiko ne bi bilo treba.

Za nas kmete obstoji socialni program približno v nauku, ki mi ga je dala moja mati, ko mi je dejala: »Fant, dokler si mlad in zdrav, uči se in pridno delaj. Če boš pridno delal in varčeval, dokler si mlad in zdrav, potem boš imel dovoli, da boš lahko živel.«

Tak socialni nauk nesporno zadošča za podeželske kmetke ljudi. Popolnoma izključeno pa je, da bi tak nauk mogel rešiti socialne probleme tam, kjer brezvestni velekapital ljudi izžema, jih izsesava ter jih končno izmognane vrže na ulico, kakor izžeto citrono.

Zaradi tega uvidevamo tudi mi potrebo ministristva za socialno politiko, zlasti še, ker je svetovna vojna nagromadila in nakopičila žrtve na ramena tistih, ki težko obdelujejo zemljo, na pohablence in poškodovance.

Vprašanje invalidov

svetovne vojne je obenem tudi zelo važno kmetijsko vprašanje. Velik del te invalidov je izšel iz kmetijskih do-

mov in sedaj ne bo mogel obdelovati zemlje. Gospodje, to bi bila ena točka, radi katere smatram to ministristvo za vrlo važno. So pa še druge strani, o katerih hočem podrobneje govoriti.

Obdači naj se bogatina in ne reveža!

Predvsem sem mišljenja, da bi stroške tega ministristva morali pokrivati oni krogi, ki so povzročili, da je ta institucija postala potrebna. Zato najodločneje protestiram proti temu, da invalidski davek plačujejo tudi sirote s kmetov, mali obrtniki in rokodelci ter vsi oni, ki si le s težavo in velikim naporom služijo svoj vsakdanji kruh. Druga silna napaka ministristva za socialno politiko pa je, da ne vrši samo svojih poslov, temveč vse posle, ki so drugim ministristvom neprijetni.

Proračun ministristva.

Ena največjih napak proračuna ministristva za socialno politiko je ta, da gre skoraj ves denar (361 milijonov dinarjev) za režijo, za strahovito veliko število uradnikov, za potne stroške, za bogve kaj stvari še, vrlo malo pa za one, ki so podpore potrebni in katerim so te podpore namenjene. Tako je v tem ministristvu pomočnik, ki je zaslužil mesečno s postranskim honorarjem, s komisijami, z nagradami in — ne vem kako se še ta bakšiš imenuje v žargonu, ki je običajen v Beogradu — preko 30.000 Din mesečno. Konstatiram, da minister za socialno politiko ni čutil potrebe, da na katerikoli način opraviči tako gorostasni zaslužek v ministristvu, ki ima nalogo zmanjšati bedo, revščino in siromaštvo. (Burno ploskanje na levi.) Če smatra gospoda, ki je do večeraj vladal, in ona gospoda, ki se je sinoči pridružila, da se tako rešujejo socialna vprašanja, če mislijo, da služu ministristvo za socialno politiko takim svrhom, potem naj bodo prepričani, da jih narod pri bodočih volitvah sprejme s korobačem, kakor to zaslužijo. (Burno odobravanje in ploskanje na levi.)

Proti korupciji.

Če se vrši korupcija v ministristvu, ki ima opravka z bankirji in z ljudmi, ki z lahkoto zaslužijo, je to vsaj do gotove meje razumljivo. Toda, če se ko-

rupcija vrši pri beračih in ministristvo za socialno politiko je v resnici ministristvo beračev, je to škandal in sramota za one, ki to vzdržujejo. Ako pomočnik ministristva socialne politike zasluži postransko 30.000 dinarjev mesečno, je to nesporen dokaz korupcije, ki je v sramoto državi.

Izkoriščanje izseljencev.

Pri interpelaciji o izseljeniskem odseku so moji klubni tovariši dokazali, da se je siromakom in revežem, ki si morajo iskati eksistenco v Ameriki, vzelo po 20.000 do 30.000 dinarjev, samo za en izseljeniški potni list!

Gospodje! Takim revežem se krađe denar iz žepa! Če pa se podnese tožba ministristvu socialne politike, to ne po-maga temveč korupcija traja dalje in tem siromakom se nadalje krađe denar. In vidite, gospodje, kadar se vam o tem kaj pripoveduje in tukaj dokazuje, se vi temu smejete. Gospodje, to je cinizem, ki se bo maščeval nad vami! (Medklic Vojka Kocića: Kako je bilo onda, kad ste vi bili ministar?) (Proti Vojku Kociću.) V mojem ministristvu je bilo vse dobro. Ako pa ni bilo dobro, potem niste smeli molčati, temveč se pritožiti. Vi se pa niste pritožili, ampak ste bili lepo tihi, kar je samo znamenje, da je bilo vse v redu. (Poslanec Vojko Kocić pa je še naprej delal medklice, na katere mu je tov. Pucelj takoj odgovoril in ga pozval, da pove dejstva. Nato je Kocić utihnil.)

Tov. Pucelj pa je nadaljeval.

Toda vrnimo se k izseljeniskemu odeljenju. (Medklic ministra Stojadinovića: Ali greste tudi vi v Ameriko?) Bil sem tam, in morda grem zopet tja. Želim pa, da greste tudi vi in se več ne vrnete.

Izseljevanje, kakor ga je vodilo ministristvo za socialno politiko, ni žalostno samo vsled korupcije, da so se prodajali potni listi, ampak tudi radi tega, ker ni vodilo ministristvo socialne politike izseljevanja tako, kakor mu je diktirala vest, da bi zastopalo reveže in sirote, temveč je pripustilo, da so se vmešavali v to vprašanje tudi drugi ministri, tako minister za trgovino, notranjih in minister zunanjih poslov. Ti 4 ministri so sestavili komisijo. Ako bi bil zloben, bi mislil, da samo zato, da so uradniki dobili lepe dnevnice — mi-

slim 200 dinarjev za čas od pol 5 do pol 8. zvečer. Toda nočem biti zloben, pa mislim, da je kraljevska vlada čutila potrebo, da to socialno vprašanje rešuje po čisto drugih principih in za to je poslala v to komisijo zastopnike treh ministristev, ki nimajo ničesar skupnega z ministristvom za soc. politiko. (Medklic Vojka Kocića: Šta je s prasadima?) Katere vi, gospod Kocić, radi jeste? (Medklic Vojka Kocića: Koje je Vaša žena izvažala!) Prosim vas, gospod Kocić, ako ste mož od časti, navedite fakta. Jaz vam tukaj izjavljam, da vi o moji ženi v tem pogledu ničesar ne veste, ker ničesar ne morete vedeti, ker ste žrtva tako glupe in bedaste laži, da bi se kot pismen človek morali sramovati, da ste to tukaj spravili na tapeto. (Medklic Vojka Kocića: Vi ste sa politikom mladih svinja mnogo oškodovali državo, vi ste sa svojom politikom, naperjenom protiv klanicama, uničili našu klanišku industriju!) Gospod Kocić, vi ste brez vsakega povoda tukaj oklevetali moje ženo. To je barbarska netaktnost, ter prosim gospoda predsednika, da me zaščiti pred vašim žaljenjem, drugače sem primoran poiskati si zadoščenje sam. Moja žena je poštena kmetka žena. Jaz vas imenujem tukaj kot javnega klevetnika.

Proti obrekovalcem.

Gospoda, čuli ste, da je g. Kocić rekel, ko se je govorilo o mladih svinjah, da jih je izvažala moja žena. To je bilo prosto obrekovalanje beogradskega časopisa, katero je bilo kupljeno od neke klavnične industrije, ki je videla v meni protivnika, dokler sem bil minister za kmetijstvo. To je prostašno obrekovalje! Izjavljam, da se nisem bavil niti jaz, niti kdo drugi iz moje familije s kakšnim izvozom in vsakega, ki kaj takega trdi, imenujem prostaškega obrekovalca. To velja tudi za Kocića.

Gospoda, ko sem gospodu Vojku Kociću rekel, da je to prostaško obrekovalje, se je začel opravičevati, da je to samo odgovor na ono moje delo, s katerim sem upropastil klavnično industrijo. Gospoda, to je drugo obrekovalje. Nisem jaz, niti kdo drugi upropastil klavnične industrije, ali jaz nisem mogel dovoliti, kakor ne bi mogel dovoliti nobeden drug vester minister kmetijstva, da se klavnična industrija podpre na račun kmetijstva. Želim, da se

klavnična industrija podpira, ali ne na račun kmeta, da se ji da monopol nad producenti in konsumenti. Naša politika se takemu početju protivi, ali g. Kocić zastopa najbrže klavnično industrijo, torej komaj 80 spekulantov proti 11 milijonov kmetov.

Meni je drago, da nisem na njegovi strani.

Kako je delal izseljeniški odsek?

Ta izseljeniški odsek, ki je poračuneljeval takozvano izseljeniško kvoto za Združene države severne Amerike, je postopal, kakor se je dobro zdelo sedaj zastopniku ministristva trgovine in industrije, sedaj zopet zastopniku ministristva notranjih zadev, potem zopet zastopniku ministristva zunanjih poslov, in tako se je dogajalo, če je bilo n. pr. na dnevnem redu 300 ali 400 prošelj za dovoljenje izselitve od strani revežev, na drugi strani pa 6 ali 8 prošelj Madžarov iz Vojvodine, da so ti slednji imeli prednost pred domačim revežem in sicer baje v interesu ministristva notranjih zadev, da bo manj Madžarov v državi. Razume se samo po sebi, da se je pri takem postopanju tudi lažje vršila strankarska zloraba, kajti 4 gospodje, 4 zastopniki, četvero različnih ministristev so imeli lažji pregled in boljše kontrolo in bolj široko odprte oči, in ne eden teh protežejev ni odšel praznih rok. Tako da se je v Sloveniji vdomačila prislovička, obrniti se je vsakemu na radikalno organizacijo, pa bo sigurno dobil potni list v Beogradu. (Medklic Ivana Veselnjaka: Celo v uradih se je to dogajalo!) Da, celo v uradih!

Korupcija.

Na drugi strani je bila korupcija taká, da je bil gonilni živec strankarskega značaja. Zgodilo se je, da je po 7. juliju 1923 prišlo v Beograd izseljeniskemu odseku 32.000 prošelj za potni list v Ameriko. In tukaj so se dogajale strašne reči. Slučaj, o katerem hočem tukaj govoriti, se tiče sina moje sosedice. Može te moje sosedice je Američan, ki ima ameriško državljanstvo, ter je svojo ženo prijavil za domovinsko pravico v Ameriki, svojega sinčka prvorojenca pa je pozabil pripisati. Po izseljeniskem zakonu ni bilo treba drugega kakor to, da so naše oblasti izjavile, da se sin pripiše in da sme poleg matere potovati v Ameriko. Toda poslušajte, kaj se je

Lepi janičar.

Roman.

Spisal Rado Murnik.

12.

»O kajpa! se ji roga nadsokolar. »Pač mnogo bi zalegla tvoja molitev! Sicer pa nimam ne žene ne otrok. Haha, prijatelji, ali ste že slišali, da bi molila ciganka za koga?«

»Se zase ne,« se grohotajo sokolarji in ugibajo, kaj ukrene grof s tatovoma.

Čirikli umolkne in gleda zvezanega sina. V mislih prebira naiglanjivejšie besede, da omeči ž njimi grofu srce. In blagodejen up opaja mučeno dušo materino.

Naposled prijaha grof Majnard in za njim vsa gospoda, ki se je udeležila sokolovanja.

Ko zagleda Davor cigana, jame nemirno plesljati, širi nozdrvi, voha in sope šumno, otrasa lepo grivo, grize žvalo in noče dalje. Grof ga izpodbode z obema ostrogama — konj odskoči in se vzpne na zadnji nogi. Nadsokolar ujame uzdo ter gladi in miri trepetajočo žival.

Radovedno gledajo Blagajevi gostje ciganko, njene pisane cape, njene rdeče in zelene kroglice v črnih lasih, njene dolge uhane s steklenimi biseri, njene nize s pisanimi kamenci, sobovi in srebrnjaki okoli vratu.

»Usmili se naju, presvetli gospod!« hiti prositi Čirikli. »Prizanesi nama! Nikdar več naju ne bo v tvoje gozde. Bodi usmiljen, presvetli grof! Usliši ponižno prošnjo uboge matere! Ukaži, da naju izpuste! Bodi milostivi!«

»Pa še tako mlado srno!« se razjari grof. »Privežite oba k sedlu! Ženite ju na grad!«

»Milost, presvetli grof, milost, presvetli knez!« kriči ciganka venomer.

»Prositate za naju, lepi moji gospodje, oi, prosite, lepe moje prežlahne gospe, prosite za ubogo nesrečno mater in njenega sina, prosite grofa za naju, dušice božje, dušice zlate...«

Toda zastoj išče Čirikli sočutnega izraza v tujih obrazih; v vseh očeh vidi le plaho ali sirovo zvedavost.

Molče, s temnim obrazom odjaha grof Blagaj vstric grofa Starogradskega in za njima druga gospoda.

»Jaz bi obesil tatinska potepuha kar tukaj!« godrnja Jure Adlešič in nadzoruje hlapce, ko privezuje cigana, vsakega k drugemu konju na sedelni glavici. »Molči baba! Kdo te bo pa poslušal? Ušesa me že bole od tvojega javkanja. Miko, ne pozabi srmice! Naprej fantje!«

Kmalu prijezdijo iz hlada. Ob gozdnem robu stoji srna in žalostno gleda za četo, ki odnaša njeno mladico... In kakor solza se sveti živali nekaj v vlažnih očeh.

Čimdalje tem huje pripeka solnce. Oprašeni so trava in grmovje ob poti, divji hmelj in plotni slak ob mejah; rose ni več. Okrog in okrog na belomodrem obzorju se pomaljšajo izza slovenskih in hrvaških gor in gora čudni kolobarjasti oblaki, podobni belemu drevju. Zdi se, da jih počasna sapa dviga z velikim naporom polagoma višje in višje. Včasih sunkoma zašumi po brezah, po topolih. Jezdec i jašejo večidel po stranskih potih in po trati, da se ognejo hudemu prahu.

»To ciganko sva videla s hlapcem Markom že pred dobrim tednom,« de vitez Ahac baronesi Ofmiji. »Pa je kar izginila, kakor bi jo bila pogoltnila tla.«

»Odkod neki prihajajo ti čudni ljudje?« vpraša baronesa.

»Iz Egipta,« se odreže vitez Ahac važno in zadovoljno, da more zopet zabavati svojo gospo-

dično. »Ko sta Jožef in Marija z malim Jezusom pribežala pred neusmiljenim kraljem Herodom v Egipt in hotela zajeti vode iz Nila, so ju zapodili pradedje ciganov. Zategadelj jih je kaznoval Bog: razgnal jih je, da se njih potomci še dandanes zaničevani, sovraženi, preganjani potikajo in klatijo med drugimi narodi in blodijo brez miru križem sveta, povsodi tujci, nikjer doma.«

»Ali imajo kaj vere?«

»Do vere jim je kaj malo, ali celo nič. Cigani so si zgradili cerkev od slanine in požrli so jo psi, pravi pregovor.«

»Kaj namerava grof Blagaj z ujetnikoma?« je sama zase ugibala Salda plemenita Frauensteinerjeva, jahaje z bratom Erazmom pred baroneso Leuenbergovo in vitezom Ahacem. »Postave so stroge. Za malenkost kaznujejo tatove s smrtno kaznijo. In kaj še le cigane! Čirikli bo izkušala rešiti sebe in sina po vsaki ceni. V smrtnem strahu utegne izdati moj naklep, jim pokaže cekine, jim pokaže podzemeljsko jamo pri Kolpi... Mogoče, da se tega ne spomni sama? Ali ne bi bilo dobro, da se ji skrijem? Doslej me še ni zapazila... Toda ne! Kdo verjame ciganki? Saj rečem lahko: Cekine je dobila drugod, jamo je našla sama, načrt si je izmislila sama, da bi otela sebe in fanta. In naposled... saj imam beneški prstan! Vsekako pa jo moram umiriti. Bodi, kar bodi! Kdo bo mogel slutiti kaj slabega, ako privoščim zbegani revu nekoliko tolažilnih besedi?«

Ustavi svojega Tulipana in se skloni k ciganki, privezani na dolgem jermenu ob sedlo grajskega hlapca.

»Nič se ne boj!« ji veli prav na glas. »V gradu poprosim zate gospo grofinjo.«

»Bog ti povrni, dobrotnika!« vzdihne Čirikli in jo pogleda hvaležno. »Bog daj zdravje in srečo tebi in tvojim potomcem!«

»Kako ste usmiljenega srca!« pripomni naglo vitez Ahac. »Oprostite, da jezdim po senci vaše lepote!«

Salda mu ne odvrne ničesar in požene svojega konja zopet zraven Erazmovega.

»Kako pa vam je kaj ugajal današnji lov, gospodična plemenita Frauensteinerjeva?« jo vpraša vitez Ahac prav prijazno. »Prosim, izvolite odgovoriti svojemu vedno vdanemu slugi!«

»Meni sploh ne ugaja lov, ker hujša človek žival na žival. Pomilovanja vredni so sokoli in čaplje.«

»Kaj pravite?« ostrmi vitez Ahac. »Ne ugaja vam sokolovanje? In smili se vam čaplja, ki pomori toliko žlahtnih rib, pogoltno toliko iker in ptičjih jajec? Čudno, čudno! Nemški cesar Friderik Rdečbradec, njega sin Henrik Šesti in veleomikani vnuk Friderik Drugi so bili navdušeni sokolarji. Cesar Friderik Drugi je spisal celo učno knjigo o sokolarski umetnosti... de arte venandi cum avibus, in njegov sin Manfred, kralj sicilijanski je dodal imenitnih razlag. In ta cesar piše, da je sokolovanje plemenitejše in dostojnejše nego drugi načini lovski... caeteris venationibus nobilior et dignior!«

»Ni vsaka reč hvale vredna, in najsi jo visoko ceni kakšen kralj ali cesar,« mu ugovarja Salda živahno. »Kako neusmiljeno ravna s sokolom, da ga ukrote in da se privadi ljudem, konjem in psom. Stradati mora po cele dni in po cele noči ga gugajo v visečih obročih, da ne more spati. Tako zatro ponosnemu ptiču lastno voljo in vadijo izmučenega, napol blaznega siromaka. Prav taka je pri jelenih sokoli, tako love pri jeleni gonji pravzaprav le psi. Psi vzdignejo žival, jo preganjajo, ujamejo jo ustaviijo.

(Dalje prih.)

Kmetovalci vseh dežel — združite se!

zgodilo. Tozadevna prošnja je bila poslana na okrajno glavarstvo v Kočevje, od tam v Beograd, potem pa se je prošnja izgubila. Intervenal sem opetovano, osebno pomagal iskati akte, pa prošnje ni bilo mogoče najti, čeprav je bila od glavarstva njena odposiljačev potrjena. Po tromesečnem brezuspešnem iskanju sem vložil novo prošnjo in jo osebno oddal ministru dr. Pelešu, ki jo je tudi ugodno rešil. Šele po enajstih dneh pa je dospela rešitev prošlice. Tedaj pa tudi vse priloge prve prošnje, toda priloženi, nerabljeni koliki so manjkali in ravno tako tudi priloženih 20 dinarjev. Takih prošenj pa izgine cela masa.

Vprašanje invalidov.

Posebno veliko pritožb dobivamo poslanci zaradi nepravilnega in nezakonitega postopanja z našimi invalidi. Mi smo takih slučajev neštevilno predložili gospodu ministru za socialno politiko. Jaz sam sem jih izročil ministru ob neki priliki. Posebno zanimiv je sledeči slučaj: Invalid brez noge je bil klican k nadpregledu. Prišel je tudi k nadpregledu, toda nihče ga ni pregledal, nihče ga ni pozval. Čakal je zama na hodniku ter se zopet vrnil na svoj dom. Čez 8 do 12 dni pa je dobil odlok, da ni invalid.

Stanovanjski zakon.

Kar se tiče stanovanjskega zakona, se moram deklarirati na stran tistih, ki so posestniki hiš. Pripomnim samo, da če je Francija mogla take izjemne zakone odpraviti, mislim, da bi tudi mi, ki se tako radi sklicujemo na to, kar je slabega v Franciji, morali tudi nekaj do brega od nje prevzeti. Vem pa natančno, da bodo tukaj prišli na dan težave radi tega, ker država ni storila drugih svojih dolžnosti, da bi namreč stanovanjski bedi odpomogla s tem, da bi za svoje uradnike in nameščence zgradila

sama hiše in stanovanja in prisilila tiste, ki imajo denar, da začno zidati.

Zelo obžalujem, da ni novega ministra za socialno politiko, da bi slišal mnenje poslancev. G. Uzunovića poznam kot zmožnega moža, vsaj pade nanj vedno dolžnost, da prevzame ministrstvo, ki se ga vse brani. Toga g. Uzunović je bil tisti, ki je uvedel kuluk in ki je s tem dokazal svoje starokopitne nazore in popolno pomanjkanje socialnega razumevanja.

Bojim se, da bo enako starinsko mišljenje merodajno tudi v njegovem novem resoru. Zato bi mi bilo zelo žal, ako bi morali mi poslanci za njega zopet kulukovati in svoje govore dva, tri, štirikrat ponavljati samo zaradi tega, ker gospod minister nima potrebe priti semkaj, da bi poslušal, kaj govore poslanci. Njegova dolžnost ni samo, da prejema plačo, ali da bi kadil cigarete in se vozil z avtomobilom, ampak njegova dolžnost je, da pride v skupščino, da čuje to, kar mu povedo posamezni poslanci v imenu njihovih volilcev. V takem postopanju vidimo omalovaževanje in podcenjevanje skupščine in razume se, da to ni nam v sramoto, ampak tistim, ki tak sistem vzdržujejo.

Zaključna beseda.

Vi, gospodje, ki pravzaprav niste večina, ampak si samo podaljšujete življenje z umetnimi sredstvi, rekel bi, z injekcijami, vam pravim, da to ni v čast skupščine in cele države, ako se nas poslancev ne posluša in ne postopa tako, kakor se glasijo naše želje in zahteve. Ta razlog sam je dovolj jak, da moram jaz in moja skupina, tudi če bi bili vsi drugi pogoji po mojem mišljenju in tudi ako bi vsi drugi vzroki, katere sem omenil, odpadli, glasovati proti temu proračunu in proti temu ministru. (Burno odobravanje in ploskanje na levici.)

Ivan Mrmolja:

Največja krivica.

Preteklo je 5 in pol let, odkar obstoji Jugoslavija. Država je organizacija ljudi, ki skupno žive v okviru določenih mej. To je skupna državna družina brez privilegijev z enakimi pravicami in dolžnostmi.

Vendar se enakopravnost ne izvršuje. Ljudstvo se bega in krmi s frazami, na dobro državno ureditev pa se pozablja. Neenakopravnost je posebno vidna v vzdrževanju državne blaginje, to je v plačevanju davka. Ta neenakost ubija Slovenijo. Izsesavanje Slovenije potom davkov je tako veliko, da se ne najde primere v zgodovini najkrutejših časov državnih samodržcev.

In kdo je temu kriv? Nihče drug kakor naše narodno zastopstvo. Zakaj? Zato ker nima to zastopstvo čuta odgovornosti do naroda. Ako bi temu ne bilo tako, bi slovensko narodno zastopstvo, ko je bilo izvoljeno, vstopilo v skupščino z glavno točko delovnega programa: **Izenačenje vseh davkov v vsej državi.** To je bila ena naših glavnih zahtev, ki je že dovedla do zakonskega načrta za izenačenje davkov. To je tudi glavna in življenska potreba Slovenije.

Mesto tega pa se bori sedanje zastopstvo naroda za monopol svoje stranke v Sloveniji, težko prizadeva ljudstvo pa krmi s samimi praznimi obljubami.

Klerikalni računi s Kmetijsko družbo prekrizani.

»Naša bo Kmetijska družba, pa naj nas velja milijone«, je vzkliknil g. Remec, ko niso naši tovariši hoteli pripustiti, da bi prišla Kmetijska družba iz rok kmetov v roke meščanske garde.

In res je že izgledalo, kakor da se je prof. Remec po pravici veselil, zakaj radikalna vlada je vstrela v vsem klerikalnem in izdala eno protizakonito določbo za drugo, samo da so ji klerikalci pomagali vzdržati se na vladi.

Toda končno je morala zmagati pravica tudi v Kmetijski družbi, kakor je njena zmaga vedno in povsod zasigurana.

Ko so že klerikalci s polno paro nabirali nove člane, ko so izmetali že stotisoče, je prišel nakrat iz Beograda glas, da vsi leta 1924 na novo sprejeti člani nimajo za leto 1923 volivne pravice in da sprejema nove člane edino glavni odbor Kmetijske družbe, kakor to jasno določujejo pravila družbe.

Ker je vladni odlok nad vse važen, ga objavljamo v celoti. Odlok se glasi:

»Gospodu gerentu Kmetijske družbe v Ljubljani.

Ministrstvo za notranje zadeve mi je z depešo št. Sl. 1852/24. naročilo:

»Zaradi pritožbe proti postopku gerenta Kmetijske družbe treba neodložljivo do nadaljnjega obustaviti vsa pripravljalna dela za občni zbor. Ta naredba se vama sporoča naknadno k tukajšnjemu odloku Sl. br. 1023. od 12. marca

1924. s tem, da jo takoj dostavite gerentu.«

V izvršitev tega naročila vam dodatno k odloku št. 5425. z dne 12. marca t. l. naročam:

Pripravljalna dela za občni zbor za leto 1924. je sistirati:

1. v obveštev števila delegatov;
2. volitev delegatov;
3. določitev dnevnega reda (§ 14. drugi odstavek);
4. določitev dneva občnega zbora ter razpis.

Veliki župan:

Dr. Sporn I. r. »

O tem se obveščajo vsi zainteresirani.

V Ljubljani, 29. marca 1924.

Vladni upravitelj (gerent)

Kmetijske družbe za Slovenijo:

Župnik I. r.

vladni svetnik.

Občni zbor za leto 1924 z novimi delegati se torej ne vrši, temveč občni zbor za leto 1923 s starimi delegati. Klerikalne intrige so torej čisto padle v vodo in klerikalci so po nepotrebnem napravili težke tisočake. Naj jih še večkrat!

S tem je zasigurano, da ostane Kmetijska družba v rokah kmetijskega ljudstva in da se z njenim premoženjem ne bo okoristil nihče drugi, kakor slovenski kmet, ki je to premoženje tudi zbral.

Tovariši! Naša pravična stvar je zmagala, na delo sedaj vsi, da bo zmaga tem častnejša, da bo procvitala in napredovala naša Kmetijska družba.

Iz zemljoradniškega kluba.

Posl. Kokanović je govoril pri ministru za šume in rude.

27. marca je vložil tov. Pucelj upit na ministra notranjih zadev zaradi sprejemanja članov pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Minister je pri osebni intervenciji takoj odgovoril, da bo želi poslančevu ustregel.

25. marca je bil predsednik kluba tov. V. Lazić pri Pašicu, kjer je izjavil, da zemljoradniki ne morejo ne sodelovati ne podpirati tako koruptivne vlade, kakor je radikalna.

29. marca je V. Lazić predal not. ministru obširno in ostro spomenico zaradi nezakonitega postopanja policijskih oblasti v Bosni. Če tamkaj tisto šikaniranje ne preneha, bodo zemljoradniki

začeli najbrezobzirnejši boj proti notranjemu ministru.

29. marca je v imenu kluba govoril pri budžetu ministrstva trgovine in industrije tov. Pucelj, ki je brezobzirno napadel ministra Kojića za njegovo nedelavnost v temu ministru. Navel je vzgled, kaj dopušča, da počenja minister financ z malimi obrtniki, zlasti gostilničarji, podal mu je več spomenic, zahteval obrtno šolo za domačo obrt za kočevski okraj, grajal slabo trgovsko politiko, redukcije, zanemarjanje Slovenije, nazore glede obmejne industrije, ironiziral nekvalificiranost bivših avstrijskih podanikov pri trg. pogodbah z Avstrijo, kar je trdil dr. Hohnjecu, da je poskušal sedaj utajiti.

Iz skupščine.

Zadnji čas je tov. Pucelj trikrat govoril v skupščini.

Dne 22. marca je govoril pri razpravi o proračunu poljedelskega ministrstva. Po dogovoru strank je smel vsak govornik govoriti samo 15 minut. V svojem govoru je tov. Pucelj grajal, da odpadeta na kmetijstvo samo 2 odstotka vseh državnih izdatkov. Dejal je, da to ni žalostno samo za našo skupščino, ampak tudi za mase našega kmečkega naroda, in tukaj ima naš kmet najlepši zgled, kako se mu je v bodoče politično orientirati, ako se hoče rešiti. Dokler bo slep drl za raznimi meščanskimi strankami, ki vedno ščitijo le svoje interese, kakor smo to dosedaj še vedno videli, tako dolgo si ne bo opomogel, ampak bo vedno bolj propadal.

Drugi dan je govoril k proračunu ministrstva za trgovino, obrt in industrijo. Rekel je: Če je kmetijsko ministrstvo za nas najvažnejše, potem je takoj za njim najvažnejše ministrstvo za trgovino in obrt. Nimamo interesa samo na tem, da pridelujemo, ampak hočemo svoje pridelke tudi dobro prodati. Izgleda pa, da se to ministrstvo bavi samo s trgovino in politiko. Skoro polovico poslov je prepustil ministru za trgovino finančnemu ministru in izročil male črtnike finančnemu ministru v odiranje. Osebito je graje vredno, da je minister prepovedal snovanje vsake industrije 50 km od državne meje. S tem je najbolj pri-

zadeta Slovenija in naše Primorje. Opozarjali smo g. ministra in njegove načelnike na krizo v vinogradnih krajih, a kako razumevanje ima za stvar, je pokazal s tem, da je izjavil, da je najpametneje če se vinogradi posekajo in zasadi krompir. (!) Še en greh ministrstva je, ta namreč, da se ni prav nič oziral na male obrtnike, katerim se godi velika krivica s takšnim zakonom. Domača obrt je popolnoma zanemarena. Imeli smo šolo za domačo obrt v Kočevju, to pa ste ukinili. Kar se je napravilo z gostilničarji, presega vse meje. Če se bo vršilo to dalje, se bodo morale zapreti vse gostilnine. Jaz sem sam oddal eno pritožbo iz Artič blizu Brežic. Tam je imela neka gostilničarka lansko leto v svoji kleti 21 hl in 67 l vina. Ob novem letu je financa našla v njeni kleti še 667 l vina. Če vzamemo, da je od tega vina popila tudi nekaj družina in drugi najeti posli. Tedaj je prodala gostilničarka v vsem 14 hl vina. Za to vino pa je gostilničarka plačala po zakonu o taksah po šš 99 in 100 nič manj ko 1500 dinarjev trošarine. Prosim g. ministra, da se take krivice popravijo.

Uverjenja za izvoz se danes izvajajo tako, da pridejo v poštev samo veliki izvozniki in banke na škodo manjših trgovcev.

Zahtevam zato, da se napravi red. Ker danes v trgovinskem ministru ni reda, zato bom glasoval proti.

Klerikalna obrekovanja.

Demokrati so se razcepili in danes sta dve demokrati stranki. Ena se imenuje Demokratska stranka, druga pa Samostojna demokratska stranka. V Samostojno demokratsko stranko spadajo tudi slovenski demokratje okoli »Jutra«.

Klerikalci so samostojne demokratje nazvali kratko »samostojneži«, da bi ljudi begali, češ samostojni so stopili v radikalno vladno, oni so glasovali za kuluk, oni so za visoke davke itd. To je očita goljufija in lumparija prve vrste. Vse tovariše prosimo, da nam

takoj javijo vsak slučaj, ko bi klerikalni lažnjivci podtikali delo samostojnih demokratov nam, da bomo s takimi obrekovanji osebno obračunali.

»Jutrovi« pa, ki toliko zabavljajo čez samostojne, so si prilastili sami to osovraženo ime. Če bodo demokratje smeli pod tem imenom vlagati kandidatne liste za občinske volitve, je še vprašanje, ker naredba o občinskih volitvah zabranjuje slična imena, ki bi lahko dovedle do zamenjave list.

Pomagači radikalov.

S pomočjo naših klerikalcev je bila po volitvah sestavljena samoradikalna vlada. »Slovenec«, »Domoljub«, »Slov. Gospodar« in »Straža« so na vso moč hvalili Korošca in na široko pisali kakšen uspeh da je dosegel s samoradikalno vladno. Celot h kralju je šel Korošec in zahteval samoradikalno vladno. In res, po zaslugi Korošca je zavladal Pašić. Kaj nam je ta samoradikalna vlada prinesla: Kuluk, neznosne davke in takse. Za tak Korošecv žegen so se volilci zahvalili in SLS je izgubila skoro vse zaupanje ljudstva. Klerikalci so se zaveli svoje velikanske napake. Ker so nagromadili slovenskemu ljudstvu toliko nezgodnih bremen in ker se volitve bližajo, hočejo ljudstvo zopet preslepti in vse krivice naprtiti drugim. Zato so zadnji čas tudi oni bili proti Pašiću.

Zavožena opozicija je začela odločen boj proti radikalom. Ker so v ta boj posegli tudi Radičevci, je bil Pašić prisiljen podati demisijsko. Upanje je bilo, da se bodo razmere temeljito spremenile, ker je bil prav zadnji čas, da se davki, zlasti pa osebna dohodnina, vsaj

toliko znižajo, da bo moč kmetu dihati. Pa kaj se je zgodilo? Pribečević je s 17 demokrati, povečini samimi advokati, zapustil demokratski klub in se zvezal z radikali ter na ta način zasigurati radikalom večino in s tem tudi sprejete visokih davkov in osebne dohodnine. K. Pribečevići grupi so pristopili tudi slovenski demokrati in si dali novo ime »Samostojni demokratje«.

Ali se bo dobil še kak kmet, ki si bo upal zagovarjati tako politiko demokratov? Upamo, da bodo vsaj sedaj vsi spregledali in odločno zavrnili vsakega meščanskega priganjača.

Čisto slični so si klerikalci in samostojni demokratje. Prvi so zagrešili in postavili tako vladno, ki nam je dala kuluke in neznosne davke, drugi pa so jo rešili takrat, ko bi morala pasti.

Iz tega sledi, da ne bo preje pravice, dokler ne bodo vsi kmetje složni v svoji stanovski stranki. Ne verjemi nobeni meščanski stranki, vse so enake. Bodi moč in vstopi v stranko kmetov, v kateri so združeni kmetje Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Radikali in prihod Radičevcev v Beograd.

»Selos« piše:

Pet let je Radić bojkotiral beograjski parlament in ves ta čas ga je napadalo vse jugoslovansko časopisje, ker ni prišel v parlament.

Sedaj so radičevci prišli v Beograd, pa jih radikalno časopisje grdo napada kakaj da so prišli.

Nehote pade človeku v glavo tale zgodba: Neki turški beg vpraša kmeta bosanca: Si li bil letos na božji poti pri Materi božji v Čajnici?

Bil sem, je bil odgovor kmeta.

Daj cekin!

Drugo leto zopet vpraša beg kmeta:

Si bil letos na božji poti?

Nisem, je bil odgovor.

Daj cekin! Zakaj ne hodiš na božjo pot.

Čisto slično je postopanje bega, kakor današnjih radikalov: Nočeš v Beograd si izdajalec, hočeš v Beograd, si zopet izdajalec.

Naročajte „Kmetijski list“!

Na vsakem klerikalnem shodu vprašajte, kdaj da bodo davki znižani.

Občinske volitve.

V maju bodo občinske volitve. Izdali smo navodila za občinske volitve. V teh navodilih so vse važne določbe zakona o občinskih volitvah. Opozorjamo krajevne organizacije, da čim prej naroče ta navodila, kjer nimajo zakona o občinskih volitvah. Naročajo se pri tajništvu SKS Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Vse krajevne organizacije SKS naj skličejo takoj sestanke, na katerih se bodo vršili razgovori za občinske volitve. Obrniti se je na tajništvo v Ljubljano in Maribor, da na tak sestanek pošlje poročevalca. Ne odlašajte, ker občinske volitve so pred durmi.

VOLILNI IMENIKI.

Voliti sme samo oni, ki je vpisan v volilnem imeniku. Volilni imeniki so razgrnjeni pri županstvu na vpogled. Preglejte volilne imenike in reklamirajte vse, ki niso vpisani. Reklamira se lahko ustmeno ali pismeno. Pri reklamaciji se morajo priložiti dokazila. 1. Potrdilo župnega urada, da je reklamiranec dovršil 21 leto. 2. Potrdilo županstva, da reklamiranec biva že 6 mesecev v občini. Ta potrdila se izdajajo brezplačno.

Shod v Šmartnem.

Dne 16. marca t. l. je bil v Šmartnem ob Savi shod SLS, na katerem je govoril prof. Mazovec. Že pri dopoldanskih maši, katero je opravil prof. dr. Breznik iz St. Vida, nas je na ta shod vabil, češ, da naj se shoda udeležijo vsi, tudi nesomišljeniki, ker bo poročal znameniti govornik prof. Mazovec, ki je že tukaj pri maši.

ATEK NAJ GOVORI!

Ko smo prišli tedaj na zborovalni prostor, je naš tov. Ivan Dovč takoj pripomnil, da bi bilo dobro, ako bi na tem shodu govoril posl. Stanovnik in sicer zato, ker je bil za časa volilne borbe za državnozbornske volitve tudi na tem prostoru. Od takrat pa se je zgodilo marsikaj, kar ni v skladu s takratnimi Stanovnikovimi besedami, pa bi moral ta poslanec podati nekakšno računo. Nato je prof. Mazovec dejal, da nismo zahtevali Stanovnika na shod. Tov. Dovč omenja, da tudi Mazovec nismo zahtevali, pa je vseeno prišel.

Nato predlagal neki posestnik iz Obrli, da naj shodu predseduje navzoči prof. dr. Breznik iz zavoda sv. Stanislava. Po občajni otvoritvi shoda in pozdravu navzočih, je podal predsednik besedo prof. Mazovec.

Ta je v svojem uvodu v prvi vrsti izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, da je v Šmartnem vse v najboljšem redu in da imajo Šmarčani tudi otroke lepo vzgojene, kar je opazil med službo božjo, kateri je prisostvoval. Nato je povedal, da je prepoznal vse južne dele naše države, videl Srem, Banat in Bačko, kakor tudi Dalmacijo in se čudil lepoti in rodovitosti teh krajev. Naglašal je, da je prelepa Jugoslavija svobodna država, v kateri odloča ljudstvo samo; nimamo gosposke zbornice, kakor je bila nekoč v Avstriji. Ljudstvo odloča samo bodisi v državi, deželi, občini in tudi kmet. družbi. Nato pa je zopet obžaloval, da vsi oni našti lepi kraji prehajajo v roke Nemcem in Madžarom namesto, da bi se razdelila zemlja med revno ljudstvo. Ko je potoval skozi one kraje, pripoveduje, da je videl na svoje lastine oči, kako goni vojaštvo ubogo ljudstvo na kuluk. Mi ne bomo sprejeli kuluka in ga ne maramo, ker smo dovolj kulturni.

Odločen nastop tov. Dovča.

Nato se je vnela med zborovalci ostrá polemika.

Tov. Dovč: »Da, tu v Sloveniji ste v Vašem časopisju proti kuluku; medtem, ko ste bili v Beogradu za kuluk! V časopisju ste tudi proti 6kratnem povišanju davkov, a v Beogradu ste nam jih naložili vi!«

Prof. Mazovec: »Kriv je centralizem, kriva Samostojna kmet. stranka, kriv je Pucelj in liberalci! Vse te naredbe so od poprel, ko mi (SLS) še nismo imeli za govoriti in fin. minister vleče sedaj te naredbe iz svoje miznice že podpisane in sprejete!«

Tov. Dovč: »In kaj je storilo Vaših 21 tigrov za nas sedaj, ko imajo za govoriti?«

Prof. Mazovec: »Ne znate računati, da so naši poslanci v manjšini in ne morejo odločati!«

Tov. Dovč: »Dobro, pri določevanju kuluka in davkov ste bili v manjšini, niste pa bili v manjšini takrat, ko ste preprečili občni zbor Kmet. družbe!«

Prof. Mazovec: »Ste bili Vi (Dovč) morda v Beogradu?«

Tov. Dovč: »Nisem bil, pač pa me naš poslanec tovariš Pucelj dobro informira o tem, kaj se v Beogradu godi!«

Prof. Mazovec: »Tako, a tako?«

Tov. Dovč: »Tako da, naš poslanec Pucelj je marljivo od Vaših 21 poslancev in stori za kmete več, kot vsi vaši skupaj!«

Prof. Mazovec: »Tako, a tako?«

Tov. Dovč: »Tako, da. Kdor je priden, temu gre čast. Da bi pa jaz moral biti poslanec v Jugoslav. klubu in hoditi v Beograd samo po dnevnice in nič delati ter samo denar izjemati iz kmečkega ljudstva, potem pa se izgovarjati, da sem v manjšini, bi smatral tako početje pod svojo častjo in bi raje ostal doma za pečjo!«

Prof. Mazovec brez sapa.

Nato prof. Mazovec ni mogel drugega, kot da je začel igrati komedijo. Pogledal je kviku in dejal s povzdignjenimi rokami: »Glejte, tako je ta stvar! Če jaz pravim belo je in tudi vi vidite, da je belo, trdi Dovč vendarle, da je črno! Zmanjkalo je prof. Mazovecu sapa in ni utegnil prepustiti predsedniku da bi shod zaključil, marveč je to storil kar sam. Nato si je začel meti profesor Mazovec roke, češ, da ga zebe in je šilil domov, češ, da se mu mudi. Tov. Dovč ga je skušal zadržati in mu prigovarjal, naj ostane vsaj še poldrugo uro v Šmartnem, da bo večji in sigurnejši uspeh. Toda nič ni pomagalo, gospodu govorniku se je mudilo h koslu. Mi Šmarčani pa smo imeli priliko biti priča klerikalni demagogiji, ki ne pozna nobene doslednosti več. Videli smo tudi, kako se klerikalcem povsod mudi domov.

Tov. Dovč je lepo povedal gosp. prof. Mazovcu, da kmet, ki gre za svojim delom v gozd, ostane tam tako dolgo, da ga opravi, četudi ga pri tem zakoti trdi mrak. Ne sprašuje za večerjo popel, dokler ni opravi svojega dela. Klerikalni govornik pa ne more trpeti bori urice med ljudmi, kamor je prišel, da jih pouči in pri prvi priložnosti sili domov. Po končanem zborovanju je tov. Dovč protestiral proti temu, da je prof. Breznik raz leco v cerkvi agitiral za klerikalni shod, in je dejal, da bo prošil ob priliki našega zborovanja, da gospod profesor Breznik tudi malo poagita za nas. Ta pa je dejal: »O, za vaše laži pa že ne, za našo pravično stvar pa vedno.« Na besede prof. Breznika pač ne bomo šmarčani pristali, ker se zavedamo, koliko nas je stala naša cerkev pretečeno leto, ko se je popravljala. Prispevali smo mi, a ne zato, da bi cerkev služila agitatorskim svrham klerikalno-politično razpoloženega profesorja iz zavoda sv. Stanislava.

Posavski samostojnež.

Zveza kmetskih fantov in deklet.

Organizacijski tečaj.

Zveza društev kmetskih fantov in deklet je priredila v nedeljo dne 30. marca, enodnevni organizacijski tečaj za fante in dekleta ljubljanske okolice v Ljubljani. Namen tečaja je bil, da vsposobi kmetske fante in dekleta za vodstvo društva in jim da vsa potrebna navodila in smernice za društveno delovanje. Tečaja se je udeležilo nad 30 fantov in deklet iz cele ljubljanske okolice. Na tem tečaju so bila predavanja o kmetskem gibanju in potrebi trdne kmetske organizacije, o organizaciji in delovanju društva, o govorništvu in o združništvu. Vsakemu predavanju je sledila debata, v katero so udeleženci marljivo posegli.

Iz njih intenzivnega sodelovanja na tečaju se je videlo, da naši fante in naša dekleta dobro poznajo pomen svoje stanovske organizacije in da v njih globoko korenini kmetska misel in stanovska zavest.

Le tako naprej in za našega kmeta napočijo boljši časi!

Horjul.

V četrtek, dne 3. aprila začne delovati tudi naše društvo kmetskih fantov in deklet. Otvori se gospodinski tečaj, na katerem se bodo naša dekleta učila predvsem praktičnega kuhanja. Tečaj bo pa vseboval tudi predavanja o drugih, za naša dekleta važnih gospodinskih in ženskih vprašanjih. Zanimanje za tečaj je veliko in uspeh je zagotovljen.

Brezovica.

V nedeljo, dne 23. marca, je priredilo naše društvo kmetskih fantov in deklet predavanje, ki je nad vsako pričakovanje dobro uspelo. Predaval je g. kmet. svetnik Rohman o travništvu in živinoreji. Z njemu lastno poljudnostjo, ki je nad njegovega temeljitega strokovnega znanja in velike prakse, je podal mnogo goštevilihim poslušalcem, ki so se tako iz Brezovice kot iz vseh sosednjih vasi udeležili predavanja, izčrpen pouk o teh dveh za naše gospodarstvo najvažnejših panog kmetijstva. Za njegov trud so mu vsi udeleženci prav hvaležni.

V kratkem se zaključijo gospodinski tečaj, ki se vrši tu že par mesecev z najlepšim uspehom.

Poučni izlet učencev II. letnika kmetijske šole na Grmu.

Vpoštevaloč važnost poučnih izletov, se je državna kmetijska šola na Grmu odločila, da priredi pod vodstvom strokovnega učitelja Fran Malaseke trodnevni poučni izlet s 17. učenci.

Dne 17. marca t. l. smo se ob 4. uri zjutraj odpeljali preko Ljubljane na Vrhniko kot prvo točko našega programa. Na Vrhniki nas je pričakoval vrli načelnik podružnice Kmet. družbe, Ivan Kos, ki je s prav veliko poštovanostjo posvetil cel dan našemu izletu. Najprej nas je peljal v tvornico Globus, d. d. za mesne in sadne konzerve. Podjetje je prvotno, opremljeno z najmodernejšimi stroji za predelavanje sočivja, sadja, v zvezi z veliko klanjavo za napravo prekalenih izdelkov in mesnih konserv. Za potrebne pločevinaste posode ima tvornica poseben oddelk, kjer si sama izdeluje potrebne posode, lonce itd. na najmodernejših strojih. Najbolj nas je zanimal oddelk za sadne in zelenjadne konzerve, ki je za našega kmetovalca velikega pomena; saj tam lahko speča vse v to stroko spadajoče surovine. Oddelk je bil deloma v obratu. Na to se je priključili naši ekscurziji še podnačelnik kmet. podružnice, absoluten grmske šole Jakob Žitko iz Verda. Nadalje smo si v istem podjetju ogledali strojno in lepo moderno žago z dvema velikima jarmenikoma, ki predelavajo les za zaboje in za lesno trgovino. Od tam smo šli naprej proti Vrhniki in si spetoma ogledali na novo urejeno podjetje »Jantar«, ki se peča z izdelovanjem umstnikov. G. Jelovšek je bil tako prijazen, da nam je pokazal in temeljito razložil obratovanje. Razen tega je prav kavarstvo ponudil vsakemu en komad za spomin. Veseli in zadovoljni so izletniki kaj hitro uporabili darovane umstnike. To narodno podjetje bo kmalu izpodrinilo uvoz tujega blaga, posebno pa jabloneškega.

Na Vrhniki so nas zanimala prav lepa poslopja hranilnice, osnovne šole itd. in smo se napotili proti zadržni mlekarni, katere odbor je zastopal g. J. Žitko. G. mlekar nam je razkazal obratovanje cele mlekarne. V dveh velikih kotlih se je ravno sirilo 400 l mleka, iz katerega se izdeluje prvovrsten smetanski sir. Podjetje je ena izmed najstarejših mlekarin v Sloveniji in je pod gornjim vodstvom, sicer bi že zdavnaj pro-

padlo, kakor so propadli podobni zavodi. Red in snaga, kakor tudi prvovrstni izdelki, pri čemer je glavni temeljni splošnost g. mlekarja. Videli smo razne hlebce sira od 50 do 90 kg. Sir ima primerno ceno in ga prav toplota pripravljamo, ker smo se o dobri kakovosti tega izdelka tudi sami prepričali. Za tem ogledom smo imeli skupno kosilo, ki nam ga je pripravila g. Kosova. Okrepčani smo se po kratkem odmoru napotili v moderno urejen milin in lastno elektrarno g. Tomšiča, kateri nam je izdelovanje moke prav lepo razložil. Opazili smo, da bo treba naše stare negospodarske mline preurediti na valjane. S tem bo tudi kmetovalcu pomagano, ker bo dobival več in fineše moke. Od tam smo se ob žuborečem potoku napotili h g. J. Stržinarju, kjer smo si ogledali hlev in gospodarstvo. Pri g. Tršarju, bivšem grmovcu, smo videli specialno strojno za usnje, ki ga uporabljajo za izdelovanje gonilnih jermenov. Ogledali smo si tudi Močilnik in žago g. Kotnika na Mirkah. Največ zanimanja pa smo imeli za tvornico usnja g. Pollaka. Po posredovanju G. Jelovška nam je uprava zavoda dovolila vstop v tovarno in razkazala izdelovanje kože. Podjetje je zelo moderno urejeno, opremljeno z najmodernejšimi stroji in predeluje argentinske in indijske kože, zornje usnje za vojaštvo in trgovino. Ker se je čas odhoda bližal, smo si po ogledu tovarne ogledali še staro, zgodovinsko cerkev sv. Trojice, odkoder je lep razgled na ljubljansko barje. Korakajoč mimo rojstne hiše nepozabnega pisatelja Ivana Cankarja, smo odhiteli na kolodvor, poslavljajoč se od lepe in prijazne Vrhnike.

Po prihodu v Ljubljano smo prisostvovali predstavi v dramskem gledališču, kjer nam je uprava gledališča preskrbel sedeže po znižani ceni. Prenočevali smo v državni žrebnici na Selu.

Drugi dan, dne 18. marca smo si ogledali Združene mlekarne v Ljubljani. Podjetje se ravno preureja in smo v zvezi temu odnesli vtis, da bo to lepa in moderno urejena mlekarica, ki bo v stanu predelati do 20 tisoč litrov mleka dnevno. Poleg tega smo videli velike sirne kleti, v katerih so raznovrstni siri v veliki zalogi. Nato smo se odpravili v pivovarno »Union«, kjer smo se 3 ure zamudili. Uprava podjetja nam je dala strokovnega voditelja g. inž. Šimančiča, rojenega Čeha, ki nam je s prav slovensko potrpežljivostjo razkazoval cel obrat. Prišli smo pri izdelovanju slada v novo urejeni sladarni, ki je ena izmed najmodernejših v naši državi. Ječmen dobivajo iz Hane na Češkoslovaškem. Ječmen se dviga z elevatorjem v 3. nadstropje. Tam se čisti in spravi na kupe, da se uleži. Nato se 3 dni namaka in se namoči s sušilcem v bobne, ki jih ima zavod 20 in vsak vsebuje po pol vagona ječmena. Tam se ječmen ogreva, kali in zrači. Po 8 dneh je slad gotov, ki ga imenujejo zeleni slad. Nato se zeleni slad sušilca v dvigalo in dvigne v 3. nadstropje, kjer se še bolj osuši in navsezadnje v najnižje nadstropje, ki je kurjeno s posebno pečjo na živi ogni. V tem oddelku vlada 54-55 stopinj R, katera toplota je primerna za bela pivo. Za črna pivo se uporablja višja toplota. Posušeni slad se čisti in trifiera in spravlja v zalogo, kjer mora najmanj 1 mesec ležati. Predno se začne rabiti. Celo sladstvo poganjajo z električno silo. Iz tega oddelka smo se podali v pivovarno, kjer imajo v podstrežjih mline za slad. Smet ječmen se meša s toplo vodo, ki izlzeče vs gladni sladkor in se iz tega napravi sladno mleko. Isto prevre, ocedi in se precejni sok pretoci v drugi kotel, kjer se prične hemeli. Izkuhan hemel se pretoci s posebnim sitom, kjer ostanejo vse luskinne in čisto, mlado pivo se natoči na velike plitve sklade ali štoka. Tam se hladi in se kali ustalio. Ustalio pivo se še enkrat hladi na hladilnikih in pretoci v velike kadi v kipele kleti. Ko pivo prekipi, se odtoči v zalozno klet. V tej kleti je čez 30 stopinj hl piva. Pivo se polni v sodčke in steklenice, za kar imajo posebno čistilnico steklenic, posebno sodarno in se izvršujejo vsa dela avtomatično. Podjetje producira veliko pivnih tipov in sladnih klicev, ki služijo okolšnim kmetovalcem kot izborna krma za mlečno živino. Zavod je v vsakem oziru vzorno urejen in je njegov izdelek znan širom domovine. Tovarna ima svojo električno centralo na 400 HP in parne stroje za 600 HP. Tudi tam smo bili deležni gostoljubnosti.

Popoldne smo se na poziv kmetijske podružnice v Gornji Šiški odpravili na obisk in ogled tamošnjih gospodarstev, vendar da bomo tako slavnostno in ljubeznivo sprejeti, nismo pričakovali. Cel podružnični odbor, g. župan in g. poslanec Pucelj z načelnikom Sanciom nas je pričakoval. Ogledali smo si kakih 20 prav vzorno urejenih, živine polnih hlevov. Za nas Dolenjce predstavljajo taki hlevi pa lače saj marsikateri nima niti takega stanovanja. Vsi hlevi so bili zračni, svetli, pobeljeni in zelo snažni. Prav lepo urejene jasi z napajalniki, zdrava krepka živina je pričala o tem, da so tamošnji kmetovalci zelo napredni in prav dobri gospodarji. Kakor nam daje šola podlago za napredek v praktičnem življenju, tako moramo tem bolj upoštevati, ako se vidi isti napredek brez strokovne izobrazbe. Tudi druga poslopja so prav lepa, stanovanja vredna pridnih ljudi, povsod se vidi električna razsvetljava, električna gonilna sila, in ima vsak najmodernejši in nujno potrebne stroje. To, kar se vidi v najnaprednejših vaseh okoli Olomca na Hani, se istotako vidi pri nas v Zornji Šiški. To je naša druga Hana. Presenečeni in navdušeni za napredno kmetijsko gospodarstvo smo imeli pri kosilu priliko spoznati, da se zna tudi naše kmetsko žensko umno sukati v kuhinjski umetnosti. Da pri tem ni manjkalo napitnice in govorov, je samo ob sebi umevno. Gostoljubnost našega kmetskega ljudstva je še resnično slovenska. Potem smo se napotili k zadnji točki našega ljubljanskega programa k Marijanišcu. Predstojništvo zavoda, posebno na vodstvo gospodinske šole, je bilo tako ljubeznivo in je našim fantom pokazalo celo uredbo, velenoteznega hišnega gospodarstva in gospodinjstva. Nismo se mogli načuditi vzornosti, ki vlada tam. Posebno nas je zanimala sorodna gospodinska šola, katere učence so nas prav gostoljubno postregle. V prijaznem medsebojnem razgovoru nam je čas vse prehitro potekal, in smo morali zato prav hitro, da smo prišli še pravočasno k predstavi v obnem gledališču, kjer so igrali »Gorenjskega Slavčaka«.

Tretji in zadnji dan smo se odpeljali na Dolenjsko v Sičino, kjer smo se po prihodu udeležili sv. maše v starodavni samostanski cerkvi. Po sv. maši smo si ogledali samostan z raznimi zanimivostmi notranjega redovniškega življenja. Razne lepe

knjižnice, biblioteka, so nas zbujele občudovanje. Nato smo si ogledali novo urejen valjni mlin, elektrarno, žago, prašičerejo, zelenjadni in sadni vrt. Tudi tam se ni manjkalo gostoljubja. Po kosilu smo odšli peš v St. Vid-Radohovcove, kjer smo si ogledali mlekarico g. Seimana. Po ogledu iste smo odšli v bližnjo graščino Selo, last ljubljanskega veleindustrijalca g. Karola Pollaka, ki nas je osebno sprejel in vodil po obsežnem posestvu, ki je pod vzornim oskrbništvom g. Pavlina, absolutna naše šole. Posebno nas je zanimalo vzorno urejeni hlev s kritim gnojščem, lep konjski hlev, obsežna prašičerija Hoeschova pasme z ograjo za pašo na prostem, razni gospodarski stroji na električni pogon, vozovi itd. Na vrtu smo videli lep par krotkih svin. S prirojenim talentom industrijalca je g. Pollak tudi svoje posestvo zindustrijaliziral. Napravil je novo parno žago, valjni mlin, ki ga goni 65 HP Wolfova lokomobil, Poleg tega ima svojo lastno električno centralo za pogon in razsvetlavo. Na celim posestvu je viden smotnost in talent urejenega gospodarstva. Za posle in delavce so urejena lična stanovanja. Po ogledu posestva smo bili tudi povabljeni v grad, kjer nas je gospa Pollakova prav lepo pogostila. Grad sam je najbolj moderno, higiensko in udobno urejen. Pri vsem tem pa vlada povsod pripravnost. Zvečer smo se vrnili proti Novemu mestu.

Ves čas potovanja nam je bilo vreme zelo naklonjeno, tako da se je izlet zaključil v najboljšem razpoloženju. Naša dolžnost pa je, da vsim činiteljem, poedinim osebam in podjetjem, ki so nas povsod prijazno in gostoljubno sprejela, izreči tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Izlet nam ostane v nepozabnem spominu.

Na Grmu, dne 24. marca 1924.

Fran Malasek in učenci.

Pokrajinske vesti.

Občni zbor krajevnih organizacij SKS Raka je bil dne 25. marca t. l. Občni zbor je bil prav dobro obiskan in je bil izvoljen za predsednika tov. Fran Drenovšek; v odboru pa tovariši Franc Štrbar, Alojzij Balc, Alojzij Humek, Vinko Levičar in Alojzij Žibert.

Pri Sv. Boštaku pri Središču se vrši v nedeljo dne 13. aprila po prvi sv. maši shod SKS. Sornišljeniki pridite!

(Izdano Jugoslovantvo.) Kadar bomo v naši državi vsi enakovredni in enakopravni državljani, takrat bo država res jugoslovanska. Ko so prišli Radičevići Hrvati v skupščino, smo bili prepričani, da bo postala država jugoslovanska. Jugoslovanski demokratiški Pribečević pa je izdal jugoslovantvo in vstopil v radikalno Veliko Srbijo.

(Evgen Jarc obojen.) Pred deželni sodiščem je bil obojen podpredsednik Kmetijske družbe Evgen Jarc na 30 dni zaporu radi žaljivih besed, katere je izrekel napram veterinarskemu nadzorniku Alojziju Pavlinu. O tej zanimivi stvari bomo natančneje poročali prihodnjik.

(Stara Vrhnika.) Ko smo bili po listke za velikonočno spoved, je g. dekan porabil priliko, da malo poagitira proti »Kmet. listu«. Omenil je, da sta bila navzoča na shodu na Vrhniki, na katerem je govoril tov. Pucelj, tudi dva njegova mlajša pristaša. Nato je izšel v »Slovenec« dopis, ki ni odgovarjal resnici. Na »Slovenec« laž je odgovoril »Kmet. list« in ta odgovor g. dekanu ni všeč, češ, da je zato pohujšljiv, ker se v njem omenilo tudi njegovo ime. Gospod dekan, pustite politiko v miru in je ne mešajte z vero, pa bomo prijatelji. To Vam svetujemo vsi, ki želimo mir v fari.

(Iz Mostara smo dobili od naših fantov naslednje pismo.) Podpisani slovenski fante-vojaki 32. pešpolka v Mostaru prosimo, da izročite vsem čitateljem »Kmet. lista« naše iskrene pozdrave. V daljni Hercegovini se Vas spominjamo in Vam želimo vesele Velikonočne praznike: Jakob Domanjko, iz Ivanjce pri Gor. Radgoni, Alojzij Milinarič, iz Ivanjce pri Gor. Radgoni, Alojzij Kolmančič, iz Očeslavskega vrha, Matija Kaučič, Ivanjšovci, Janez Rožman, Ivanjšovci, Alojzij Kukovec, Osek, Sv. Trojica v Slov. Goricah, Janez Pučko, Sv. Anton v Slov. Goricah, Franc Anžel, Sv. Anton, Franc Gomzi, Smolinci, Janez Anžel, Slabšina (Sv. Andraž), Alojz Golob, Slabšina, Alojz Ferenc, Verželj pri Ljutomeru, Jožef Žnidarič, Grabe pri Ljutomeru, Vincenc Pešec, Stojnica pri Ptuj, Ernest Paluc, Jeremina pri Mariboru, Alojz Goričan, Zg. Poljskava, Franc Hručič, Haloze pri Ptuj, Janez Bela, Ptujška gora, Jožef Benko, Bolencečič pri Ptuj, Anton Toplak, Ilovak pri Ptuj.

(Rakitna.) Davčni vijak je letos posebno hudo pritisnil rakitniške posestnike. V enem samem letu nas hočejo uničiti in nas poginiti po svetu za kruhom. Neverjetne vsote zahtevajo od nas. Ker od nas ni nobeden v stanu plačati, so nam zarubili, kar so mogli. Dvajset posestnikov je zarubljenih. Rakitna je ubog gorski kraj in od teh revežev zahtevajo po Din 60.000 in več davka. Dr. Korošec, kje si z 21 tigi, kje je treba pomoči. Davčno oblast pozivljemo, da takoj razveljavi brezglavo početje, ne branimo se dati državi, kar je njenega, ali proti nezakonitosti se bomo borili do skrajnosti. Ali vam je vsak spijon že zakon? Ena propalica je krivo napovedala naše dohodke in radi te propalice naj pridemo vsi na beraško palico? Ali hočete tako pogaziti pravičnost? Ali ho-

čete na tak način vzgajati državljansko zavest in davčno poštenost, predpogoj obstoja države?

(Iz Tomišlja.) Pod Krimom se je že začela volilna borba za Kmet. podružnico. Začel jo je tuk. klerikalni zaupnik, ki je sploh zadovoljen samo s tako vladno in družbo, kjer je sam zraven in sicer na vodilnem mestu. Že v tednu med 9. in 16. t. m. je nabiral nove udele po družnicah v občini Vrbljenje, zadnje nedeljo pa jih je nabiral po Tomišlju in jih nabral toliko, da jih ni mogel spraviti naravnost domov, temveč je s težavo rinil v njimi gori mimo cerkve, kjer tudi njega opominjajo novi zvonovi, da je sedaj novi čas. No, mož je opešal radi prevelikih uspehov. Orijemal se je za zid z obema rokama, krenil v bližnje smrečje in vpil, da ne mara, da bi mu sedanjil zvonovi peli ob smrti. Vpil je pa med popold. alužbo božjo tam poleg cerkve kot jesihar. Prišli so 3 usmiljeni esmaritani ter moža odnesli in vleki domov. Preveliko število novih članov Kmet. družbe ga je morda potrla na tla, da se je pobil na nogi. Ne bo sreče, Jaka!

(Klerikalni cvet.) Pretečeno nedeljo sta se pojavila v pozni večerni uri v neki gostilni na Rimski cesti v Ljubljani znani klerikalni kričar L. in njegov sodrug J. Vstopivši v gostilno sta pokazala takoj svojo barvo in pričela na nesramen način blatiti naš list, ki je visel na steni. V divji pobesnelosti sta se vrgla na gostilničarja in dala svojim čutom duška z različnimi vzkliki, kakor: »P... madona, mi smo klerikalci in zato tudi kaj imamo, ti pa nič nimaš in tudi nikdar nič imel ne boš!« Gostje so se zgražali nad živinskim obnašanjem obeh razgrajčev, ki se imata zahvaliti le ravnodušnosti in potrpežljivosti gostov, da nista letela na hladno. To pot smo občina tičkoma prizanesli, a v bodoče naj si dobro zapomnita, da v našem kraju ni mesta, kjer bi nadlegovala mirne ljudi s svojimi nadutimi nastopi. Upamo, da zaenkrat ta opomin zadostuje. Če se bodo podobni slučaji ponavljali, hiva bomo vtepli v glavo osnovne pojme dostojnosti.

(Iz Grosuplja.) V nedeljo, dne 23. marca se je pri nas vršila skupna seja našega in šmarskega občinskega odbora radi zidave šole. Zanimanje za sejo je bilo veliko, le žal, da se ni moglo mirno sklepati, ker se je takoj po otvoritvi seje začelo silno prerkanje. Pri vseh zborovanjih naj se čuva resnost, ker le po stvarnem razmotrivanju se pride do zaželenega uspeha. »Domoljub« napada radi tega občinske odbornike, pristaše SKS. Ves napad je samo onemoglo sovraštvo do nas, ki hočemo le dobro občini in občinarjem.

(Iz Ježice.) V nedeljo je bil pri nas občni zbor Kmet. podružnice. Klerikalci so nagnali na občni zbor vse in zahtevali, da tudi neudje glasujejo. Povsod so enaki. Z nasiljem in protipostavnostjo si hočejo pridobiti večino v družbi, ker drugače ne bi mogli zahtevati volilne pravice tudi za neude. Ud Kmetijske družbe postane vsakdo šele takrat, kadar ga sprejme glavni odbor družbe. Dokler glavni odbor novo prijavljenih udov ni sprejel, ti nimajo nobenih pravic; zato tudi voliti ne smejo. Vsled tega so imeli glasovalno pravico samo tisti udje, ki so bili sprejeti od glavnega odbora. Tako stoji zapisano v pravilih in ta veljajo za nas, ne pa to, kar si želijo razni Jarci in drugi klerikalni petelini.

(Primsko pri Kranju.) Dne 30. marca so nas počastili s svojim shodom slovenski radikalni. Vabila so bila razdeljena zaupno; udeležba je bila slaba. Sklicatelj shoda sta bila g. prof. Marinko in g. Karel Meglič, oba vneta političarja, katere sta s svojo navzočnostjo počastila že vse stranke Slovenije. Shod je bil sklican za peto uro, začel se je pa ob šestih, ker sta cenjena gospoda čakala na ljudi. Bilo nas je vseh skupaj 240, od katerih nas je bila večina samostojnih, radikala pa ni bilo nobenega, razen gg. sklicateljev. Po kratkem in težavnem vezanju otrobov je g. govornik prof. Marinko začel povzdigovati radikalno stranko Slovenije, v deveta nebesa in hvalil njenega šefa g. Pašiča. Mi smo lepo mirno poslušali izvajanja obeh gg. govornikov, nakar smo po končanem govoru protestirali proti zaslugam radikalov v Sloveniji. Nato je g. Marinko hotel, da se izvoli nekaj odbor z izgovorom, da bo drugič vedel, katere naj povabi. Nato je brez volitve napisal cel odbor 10. članov samih pristašev SKS. Vpisal je tudi enega člana načelstva SKS v svoj odbor, kar je moral po odločnem protestu črtati. Na odgovore našega pristaše, vplivnega obrtnika so zborovalci navdušeno pritrdjevali. Na očitke, zakaj je g. Marinko pri vsakih volitvah pri drugi stranki, je ta odgovoril, da se časi spreminjajo in da je vedno treba iti z večinsko stranko; kje so torej oni — značaji? G. prof. Marinkotu pa lepo povemo, naj ostane kjer je, ker tu smo vsi organizirani večinom v SKS. Nekoliko je tudi demokratov, tako da za radikale ni prav nič prostora. G. Megliču pa, da smo

bolj pametni kakor on misli in kakor bi bilo njemu ljubo. Osobito kar se tiče naše šole in našega zavednega g. nadučitelja, mu g. Meglič ne bo nikdar spodbil spoštovanja, ki mu ga dajemo hvaležni vaščani. G. radikalom pa svetujemo, naj nikar preveč ne hodijo na solnce z maslom na glavi, ker je možnost, da se maslo raztopi. Vas kmetije cele Slovenije pa pozivamo, da se vsi združite v edino kmetski SKS.

(Vesela fantovska igra v Bršlinu pri Novem mestu.) Dne 30. p. m. se je vračal neki mladenič kot vojak domov na tričnevni dopust. Njegovi starši so zagrizeni pristaši SLS, a fant sam je znan kot eden najbolj navdušenih Orlov. Ker je doma iz Zgornje Straže, je ob prihodu v Bršlin moral čakati na zvezo vlakov. Med tem pa se mu je zahotelo, da napravi v Bršlinu pri nekem dekletu nedovoljen obisk. Oče tega dekleta pa je odločen pristaš SKS. Bršlinski fant je, ki so izvolili namero ljubezničelnega »urlauberja«, so opozorili delotovega očeta, kaj čaka njegovo hčer ta večer. Ko se je tedaj fant približal poznemu zvečer dekletovemu oknu, je naletel na njenega očeta, ki ga je brezobzirno zapodil. Fant se je zatekel v neko še odprto trgovino, kjer so ga pa tudi kmalu postavili na hladno, češ, da morajo trgovino zapreti. Tu pa je padel bršlinskim čuvarjem deklet naravnost v roke in se ni mogel nikamor več gneti. Bil je več fantov. Razdelili so se v dve partiji in eni so zahtevali, da jih mora ponočnjak iz Zgornje Straže vžiti po Bršlinu v šajtrgi, drugi pa so zopet zahtevali, da mora na ves glas upiti skozi vas: »Nikdar več ne bom prišel v Bršlin motiti dekleta ponoči v sladkem spanju.« Obveljal je predlog zadnjih in fant iz Zgornje Straže je moral dreti na ves glas kakor so mu zapovedovali njegovi »sodniki«. Navsezadnje pa se je moral fantom še lepo zahvaliti, da so ga pustili pri življenju, nakar jo je urnih nog popihljal proti svojemu domu.

(Podsreda.) Obletnica nesrečnega 18. marca je minula, vendar nam je ostalo dobro v spominu, kaj je govoril na ta dan pri nas klerikalni agitator Vrečko ali po domače Penkovski Jaka. Obljuboval je ljudem raj na tej zemlji. Ko ga je vprašal kmečki fant, kaj je z avtonomijo, je odgovoril, da imamo avtonomijo že noč v rokah, ako volijo vsi SLS. Kaj, Jaka, koliko noči je od takrat preteklo od onega dne, a avtonomije ni. Gotovo si takrat mislil na pravilice iz »Tisoč in ene noči«. Lahko čitaš te pravilice še naprej, a avtonomije nam ne moreš pričarati in poprejte bi odnesel vihar kmetskega gibanja. In Vi voditelji Kmečke zveze, ali se spominjate, kako ste pobelili 18. marca 1923. vse kostanje in lipe v Podredu z lepaki, na katerih zahtevate: Naše fante iz Macedonije domov! Ob letnici pa odhajajo naši fante zopet v Macedonijo. Sami čujete o slučajih, kako naši vojaki po vaši velikanski zmagi hirajo in trpe na Balkanu, a Vaši poslanci? Vaši tigri pa pasejo v Beogradu lenobo. Dr. Korošec, kje si? Kmetije in obrtniki, od vseh klerikalnih obljub imamo nazadnje petkrat povišane davke. Kriv je Dr. Korošec, ki je podpisal Markov protokol in pomogel radikalom na vlado. Ali ste se ob letnici tudi smehljali pod lipo, kakor lani ko ste čitali izid volitev? Vi bedni sinovi kmetskega stanu, mar še sedaj ne čutite, da imate na rokah težke okove, v katere so Vas vklepili klerikalci? Kličemo Vam, ki so Vas omamile klerikalne obljube, da se združite pod zelenim praporom Vaše stanovske Samostojne kmetske stranke!

(Šmarje pri Ježah.) Po enem letu ko so klerikalci prirejali shode za državnozbornske volitve in obljubljali avtonomijo, znižanje davkov ter povratek naših vojakov iz Macedonije, smo na dan 25. marca t. l. zopet imeli čast, da nas je posetil od klerikalcev najeti dr. Ogrižek. Priredili so shod, na katerem je bilo precejšnje število klerikalnih udeležencev, a tudi pristašev SKS. Zborovalci, predvsem pristaši naše stranke, so se obnašali mirno in dostojno. Ne tako govornik sam, ki je začel udrihati po samostojnih kmetih. Zabavljaj je tako, da so se poslušalci, med njimi celo pristaši SLS, zgražali. Predvsem povemo dr. Ogrižku, da se mi kratkomalo ne pustimo zmerjati za osle, še manj pa bomo dovolili, da bi nam klerikalci s svojimi obljubami metali pesek v oči. Govornik je trdil, da so vseh današnjih nadlog in bremen krivi samostojneži, ker so glasovali za ustavo. Pri tem pa je seveda hvalil klerikalce. Eden naših vrlih pristašev pa je zabrusil tedaj dr. Ogrižku, da se ustava ne izvaja, kar je moral dr. Ogrižek lepo mirno in molče pogoltniti. Nadalje je govornik omenil tudi Markov protokol in priznal, da so ga klerikalni poslanci podpisali, toda le zato, ker so se hoteli prepričati, ali bodo dali radikali klerikalcem obljubljeno dežino avtonomijo, ali ne. Sedaj pa da so razočarani in da od radikalov nimajo pričakovati ničesar. Temu seveda ni

Vsak vreden Jugoslovan je član Jugoslovenske Matice“.

Priporočamo svojim cenj odjemalcem nakup, ker jamčimo za dobro kakovost ponujenega blaga.

Kar Vi potrebujete, to je Elzafliud. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka Din 27.—. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatr-g št. 344. Hrvatska.

Priporočamo svojim cenj odjemalcem nakup, ker jamčimo za dobro kakovost ponujenega blaga.

Vabilo

XLIII. rednemu letnemu občnemu zboru
„Savinske posojilnice v Žalcu“

kateri se vrši dne 12. aprila 1924 ob 15. uri v posojilniški pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1923.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, skliče se ob 16. uri istega dne drug občni zbor z zgorajšnjim dnevnim redom, kateri pa je sklepčen brez ozira na število navzočih.

Načelstvo.

Vabilo

redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Središču

reg. z. z n. z.

ki bo na vuzmeni ponedeljek, dne 21. aprila 1924 ob 9. uri dopoldna v posojilniških prostorih s tem-le

dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za leto 1923 in razdelitev čistega dobička.
3. Sprememba pravil.
4. Volitev dveh članov načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Če bi občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, se bo vršil v smislu § 35 pravil eno uro kasneje drug občni zbor, ki bo sklepal brezpogojno.

I. Klemenčič.

M. Robič.

Lep, dobičkanosen
zaslužek

na deželi bi imel kak invalid, upokojenec ali obrtnik, ki bi hotel proti proviziji prevzeti okrajna zastopstva ali potovati za staro, dobro vpeljeno zalogo prvovrstnih poljedelskih strojev vsake vrste. Lepa priložnost sedaj spomladi. Le zanesljive osebe naj pošljejo čimprej resne ponudbe na „Dobičkanosen zaslužek“ na upravo „Kmetijskega lista“.

V več sto lepih raznovrstnih sadnih drevesca jablan imam po zelo ugodni ceni na prodaj. Odpošiljam najmanj 15 drevesc skupaj. Za obila naročila se priporočam, Anton Šifrar, Zabnica 3, p. Škofja Loka.

Proda se skoraj nov voz (tajsel) in konjska oprema z medjem (mesingom) okovana. Naslov pove uprava „Kmet. lista“.

Pozor! Kdor mi preskrbi na Stajerskem ali Dolenjskem v vinorodnih krajih, kjer manjka sodarskega mojstra. Stanovanje in malo delavnico, da bi se lahko vseli kot sodarski mojster? Grem tudi dom. Vzemem tudi v najem malo posestvo ali pa dam v zameno stanovanje v novi hiši, obstoječe iz delavnice, 4 sob, kuhinje in jedilne shrambe, sposobno za vsako obrt 20 minut od Ljubljane. Naslov pove uprava „Kmet. lista“.

Naročila za najboljšo
modro galico

garantirano 98 do 99% sprejema

„Ekonom“
osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani

Kolodvorska ulica št. 7.

Priporočamo tvrdko

Josip Petelinc,
Ljubljana,

Sv. Petra nasip št. 7

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

Najcenejši nakup nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, belega in rujavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebnih za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

Cepljene trte

vkoreninjene divjake in sadna drevesca nudi po konkurenčno nizki ceni, Alojz Grabar, pos. in trtnar, Zagorci, pošta Juršinci pri Ptuj. Za pojasnila priložite znamke.

ščem dobrega
hlapeca

za poljska dela. Naslov pove up. „Kmet. lista“.

1 meter domačega platna

da tovarna ŠINKOVEC, Grosuplje, za 2 kg prediva ali 14 kg godenega oziroma 20 kg surovega lanišča.

Jadranska banka d. d. Beograd

Delniška glavica:
Din. 60,000.000

Centrala (začasno) Ljubljana

Rezerve:
Din. 32,515.000

Podružnice:

Beograd
Bled
Cavtat
CeljeDubrovnik
Ercegnovi
Jelsa
JeseniceKorčula
Kotor
KranjLjubljana
Maribor
Metković
PrevaljeSarajevo
Split
Šibenik
Zagreb

Naslov za brzojave: JADRANSKA

Amerikanski oddelek – Potniški urad

INOZEMSKA ZASTOPSTVA: ITALIJA: Banca Adriatica, Trst, Opatija, Zadar. AVSTRIJA: Adriatische Bank, Dunaj. JUŽNA AMERIKA: Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir, Puerto Natales.

AFILACIJA: Frank Sakser State Bank, 82 Cortland St. New York City.

Banka ima prvovrstne zveze v vseh glavnih mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.

Oglašajte v „Kmetijskem listu“

Združene opekarne d. d., Ljubljana, telefon 733

naznanjajo, da so otvorile v sredini mesta na Miklošičevi cesti števil. 13 tovarniško zalogo vseh vrst opeke lastnega izdelka.

Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji dnevni ceni.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenigradec
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 17,500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd